

Bratislava, 10. júna 2022

Insolvencie v strednej Európe rastú, Slovensko nie je výnimkou

- **Insolvencie spoločností v strednej a východnej Európe (CEE) sa v roku 2021 zvýšili a vo väčšine krajín takmer dosiahli úroveň pred pandémiou. Ešte v roku 2020 tu bol pokles insolvenčných konaní.**
- **Sedem krajín zaznamenalo nárast insolvenčných konaní (Slovensko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Bulharsko a Litva) a päť krajín pokles (Chorvátsko, Estónsko, Lotyšsko, Srbsko a Slovinsko).**
- **V dôsledku postupného rušenia vládnych opatrení na podporu firiem z dôvodov pandémie, ako aj nástupu dopadov rusko-ukrajinského konfliktu na podnikanie sa očakáva nárast platobnej neschopnosti spoločností v strednej a východnej Európe aj v ďalších kvartáloch.**

Obavy sa potvrdili. Po poklese insolvenčných konaní firiem v regióne v roku 2020 sa v krajinách strednej a východnej Európy vrátane Slovenska zvýšil v roku 2021 počet insolvenčných konaní a vrátili sa takmer na úroveň pred pandémiou. „Nárast insolvenčných konaní na Slovensku je v súlade s trendami v regióne. Aj tu sme videli pokles ich počtu v roku 2020, ktorý však bol ovplyvnený masívnymi opatreniami jednotlivých vlád zameraných na podporu firiem, takže po ich odznení tento počet insolvenčných konaní firiem opäť rastie. Kým v roku 2020 bolo na Slovensku hlásených 330 insolvenčných konaní firiem, vlni ich počet dosiahol 388,“ podotkol na základe najnovších údajov Coface jej generálny riaditeľ pre Slovenskú republiku a Česko Ján Čarný. Nadnárodná spoločnosť je globálnym lídrom v poistení pohľadávok firiem a manažovaní ich kreditného rizika.

Nárast insolvenčných konaní

Medziročne dosiahol na Slovensku nárast počtu insolvenčných konaní 17,58 %, v regióne strednej a východnej Európy dokonca 34,7 %. Slovensko patrí medzi sedem krajín, ktoré podľa štatistík Coface zaznamenalo vlni vyšší počet insolvenčných konaní ako v predchádzajúcom roku - Slovensko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Litva, Bulharsko a Rumunsko. Len päť krajín zaznamenalo, naopak, pokles - Chorvátsko, Estónsko, Lotyšsko, Srbsko a Slovinsko. „V ďalších kvartáloch aj tohto roka očakávame, že rast počtu insolvenčných konaní bude na Slovensku pokračovať. Vláda už nepodporuje likviditu spoločností tak, ako to bolo počas prvých vln pandémie, presnejšie lock downov, pričom ekonomické dôsledky rusko-ukrajinskej vojny už priniesli ďalšie výzvy,“ konštatuje analytik Coface pre strednú a východnú Európu Grzegorz Sielewicz.

Poľsko napríklad takmer zdvojnásobilo počet konaní, z veľkej časti však v dôsledku prudkého nárastu špecializovaných postupov implementovaných na podporu spoločností, ktoré kvôli pandémie trpeli problémami s likviditou. Aj napriek takémuto nárastu miera platobnej neschopnosti v Poľsku, t. j. podiel celkového počtu konaní na celkovom počte aktívnych spoločností, dosiahol 0,06 %, čo znamená, že dostupnými úradnými postupmi prešlo len 6 z 10 000 spoločností v Poľsku. Oveľa vyššia miera platobnej neschopnosti bola zaznamenaná v krajinách, kde je používanie konkurzných konaní obľúbenejšie, napríklad +1,61 % v Chorvátsku a +3,31 % v Srbsku. Globálna ekonomická situácia za posledné dva roky predstavovala náročné prostredie pre

spoločnosti v strednej a východnej Európe. Ekonomické oživenie, ktoré sa začalo v polovici roka 2020, bolo rýchlejšie, než sa očakávalo, a vyvolalo prudký dopyt, najmä z výrobného sektora. *„Zvýšili sa ceny energetických komodít, dopravy, rôznych kovov a vstupov používaných vo výrobnom procese. V niektorých prípadoch nedostatok obmedzil úroveň výstupu. Najvýraznejším príkladom sú polovodiče, ktorých nedostatok viedol k zníženiu počtu zmien a dočasnému zatvoreniu automobilových závodov rôznych automobilových značiek,“* vysvetľuje Ján Čarný. Vyššie náklady na energiu a palivo pri zvýšených cenách výrobných vstupov znížili ziskovosť spoločností. *„Tento globálny vývoj sa týkal spoločností strednej a východnej Európy vďaka ich začleneniu do rôznych problémov dodávateľského reťazca a významným obchodným prepojeniam so západnou Európou,“* konštatuje Ján Čarný.

Z jednej krízy do druhej

Aj keď pandémia koronavírusu stále neskončila, už je tu nová výzva, ktorá ovplyvňuje ekonomiky a firmy: rozsiahla ruská invázia na Ukrajinu okamžite prispela k prudkému nárastu cien energií, a to najmä vzhľadom k tomu, že Európa zostáva závislá od dovozu ropy, zemného plynu a uhlia z Ruska. Obe krajiny sú navyše významnými výrobcami a vývozcami poľnohospodárskych komodít. *„Agropotravinárska výroba podlieha aj cenám hnojív, ktoré tiež vzrástli a región CEE je závislý od hnojív dovážaných z Ruska a Bieloruska,“* podotýka Ján Čarný. Vyššie globálne ceny a nedostatok kovov v dôsledku konfliktu pritom ešte viac narušili dodávateľský reťazec. *„Tieto faktory viedli k ďalšiemu zvýšeniu cien energií a vstupov pre firmy, vrátane spoločností v strednej a východnej Európe. Okrem toho erózia kúpnej sily domácností je tiež problémom ich možnej klientskej základne. Ekonomiky strednej a východnej Európy zažili zrýchlenú infláciu najmä v dôsledku zvýšených cien energií, ale aj rastúcich cien potravín,“* konštatuje generálny riaditeľ Coface pre Slovenskú republiku a Česko Ján Čarný.

Slovensko je už teraz vystavené najmä vyšším cenám komodít, energií, vstupov, ako aj narušeniam dodávateľského reťazca z dôvodu vysokej ekonomickej otvorenosti a závislosti od automobilového sektora. Coface očakáva, že tento sektor bude aj ďalej čeliť výzvam, aj keď tie by sa mali ku koncu roka postupne zmierňovať. *„Okrem rusko-ukrajinskej vojny čelia firmy aj obmedzenému dovozu z Číny v dôsledku jej politiky tzv. nulového covidu. To všetko stále podporuje infláciu, ktorá sa stala brzdou ekonomického rastu,“* upozorňuje. Spoločnosti už nie sú schopné plne preniesť vysoké náklady na vstupy na konečných spotrebiteľov. Aj preto to už ovplyvňuje ich obchodnú situáciu a mohlo by to viesť k narastajúcemu počtu insolvencií,“ dodáva Ján Čarný.

Rusko pritom zostáva dôležitou obchodnou destináciou aj pre celý región strednej a východnej Európy, najmä pre pobaltské krajiny. Celkový vývoz a dovoz s Ruskom predstavoval 15,1 % HDP Litvy v roku 2021. Ruská invázia na Ukrajinu navyše spustila obrovskú humanitárnu krízu s ekonomickými dôsledkami. Hoci sa očakáva, že všetky krajiny strednej a východnej Európy zaznamenajú v roku 2022 nižšie miery rastu v porovnaní s odhadmi pred vojnou, prílev ukrajinských utečencov by mohol aspoň krátkodobo podporiť regionálny rast. *„Vzhľadom na tieto výzvy očakávame, že nárast insolvencií spoločností bude v nasledujúcich kvartáloch pokračovať,“* súhlasí aj Jarosław Jaworski, regionálny generálny riaditeľ Coface pre strednú a východnú Európu. *„Dôsledky rusko-ukrajinskej vojny urýchlia tento nárast, najmä preto, že je nepravdepodobné, že by sa implementoval veľký rozsah podporných programov pre miestne spoločnosti, ako tomu bolo počas pandémie koronavírusu,“* dodáva Ján Čarný.

Všetky krajiny strednej a východnej Európy budú pravdepodobne trpieť priamymi i nepriamymi následkami rusko-ukrajinskej vojny. Pobaltské krajiny zaznamenajú najslabšie tempo rastu v dôsledku ich obchodných väzieb s Ruskom.

Insolvencies in Central Europe

Total Insolvencies				Dynamics	Insolvency rate*
	2019	2020	2021	2020/2021	2021
Bulgaria	405	488	516	+5.74%	0.12%
Croatia	n.a.	5,445	5,101	-6.32%	1.61%
Czech Republic	1,081	978	1,035	+5.83%	0.20%
Estonia	264	330	268	-18.79%	0.11%
Hungary	5,187	4,053	4,359	+7.55%	0.22%
Latvia	590	388	268	-30.93%	0.18%
Lithuania	1,641	815	817	+0.25%	0.36%
Poland	1,019	1,040	2,054	+97.50%	0.06%
Romania	6,384	5,564	6 113	+9.87%	1.16%
Serbia	6,446	6,096	4,445	-27.08%	3.31%
Slovakia	445	330	388	+17.58%	0.14%
Slovenia	1,294	1,125	679	-39.64%	0.33%
CEE (GDP weighted average)				+34.7%	0.44%

Source: Coface

* Share of insolvencies in the total number of active companies

KONTAKT PRE MÉDIÁ:

Slávka Boldocká - 0918805510, slavka@mediamedia.sk

P R E S S R E L E A S E

Coface: for trade – Stavíme obchod spoločne

70 rokov skúseností a precízne vybudovaná sieť urobili spoločnosť Coface ikonou v oblasti úverového poistenia, riadenia rizík a globálnej ekonomiky. S ambíciou stať sa najúspešnejším globálnym obchodným poisťovacím partnerom v priemysle, odborníci spoločnosti Coface pracujú v rytme svetového hospodárstva a podporujú 50 000 klientov pri budovaní úspešných, rastúcich a dynamických podnikov. Služby a riešenia skupiny chránia a pomáhajú spoločnostiam prijímať kreditné rozhodnutia s cieľom zlepšiť ich schopnosť predávať na domácom aj exportnom trhu. V roku 2017 spoločnosť Coface zamestnávala ~4 100 ľudí v 100 krajinách a zaznamenala obrat vo výške 1,4 miliardy EUR.

www.coface.com

COFACE SA. je kótovaná na Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

